

Міністерство освіти і науки України
Кам'янський державний енергетичний технікум

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

Кам'янського державного
енергетичного технікуму

30 вересня 2019 р., протокол № 2

Введено в дію наказом по КаДЕТ

від 04 листопада 2019 р. № 39

Директор КаДЕТ

Положення

**про підготовку фахівців за дуальною формою здобуття освіти
в Кам'янському державному енергетичному технікумі**

1. Загальні положення

1.1. Положення про підготовку фахівців за дуальною формою здобуття освіти (далі - Положення) визначає порядок організації та проведення дуального навчання здобувачів освіти у Кам'янському державному енергетичному технікумі (далі - Технікум).

1.2. Положення визначає порядок укладення здобувачами освіти Технікуму договорів з підприємствами (установами, організаціями) незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання та організацію дуального навчання відповідно до угод про співпрацю за відповідними спеціальностями.

1.3. Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання академічного навчання осіб у закладах освіти (у інших суб'єктів освітньої діяльності) з практичним навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі соціального партнерства між виробництвом та освітою, де обидві сторони виступають рівноправними партнерами, які спільно розробляють і координують освітній процес, здійснюють контроль за його результатами.

1.4. Дуальна форма навчання підвищує рівень практичної підготовки здобувачів освіти, формує й розвиває в них фахові компетенції, що сприяє адаптації випускників до професійної діяльності, забезпечує рівновагу між попитом та пропозицією фахівців на ринку праці.

Основними завданнями навчання за дуальною формою є:

- зміцнення та удосконалення практичної складової освітнього процесу із збереженням достатнього рівня теоретичної підготовки;
- забезпечення взаємозв'язку та взаємовпливу системи «освіта і виробництво» для впровадження важливих змін, спрямованих на підвищення якості освіти ;
- підвищення якості підготовки фахівців відповідно до реальних вимог ринку праці та забезпечення національної економіки кваліфікованими фахівцями;
- посилення ролі роботодавців та фахових об'єднань у системі підготовки кваліфікованих кадрів від формування змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;
- модернізація змісту освіти відповідно до вимог і умов сучасного виробництва;
- підвищення рівня конкурентоздатності випускників закладів освіти в умовах глобалізації та сприяння росту рівня зайнятості молоді;
- скорочення періоду адаптації випускників до професійної діяльності;
- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання.

2. Організація та реалізація дуальної форми навчання здобувачів освіти технікуму

2.1. Учасниками дуальної форми навчання є студенти і викладачі технікуму з одного боку і працівники підприємства (організації, установи) – з іншого.

2.2. Дуальну форму здобуття освіти можуть обирати студенти, які навчаються за денною формою, досягли 18 років та виявили особисте бажання.

Для переходу на дуальну форму навчання студент повинен:

- визначитись із підприємством чи організацією, де буде проводитись дуальне навчання;
- звернутись до завідувача навчально-виробничої практики та погодити можливість використання обраного підприємства та очікуваної студентом посади для навчання за дуальною формою;
- підписати тресторонній договір та трудову угоду щодо дуальної форми освіти за умов:

1) подання заяви здобувачем освіти про перехід на дуальну форму навчання;

2) успішного проходження здобувачем освіти процедури відбору, яку реалізують суб'єкти господарювання спільно із закладом освіти.

2.3. Організація та реалізація дуального навчання у технікумі проводиться відповідно до:

- чинного Положення;

- програми дуального навчання, робочого навчального плану зі спеціальності, індивідуальних планів студентів, графіку освітнього процесу, розкладу занять, наказів, іншої нормативної документації з питань організації освітнього процесу;

- двостороннього договору про організацію дуальної форми навчання між підприємством (організацією, установою) та технікумом;

- трестороннього договору про організацію дуальної форми навчання між здобувачем освіти, підприємством (організацією, установою) та технікумом.

Програма дуального навчання розробляється головою циклової комісії, погоджується з підприємством (організацією, установою) та повинна передбачати:

- набуття здобувачами освіти загальних та професійних компетенцій зі спеціальності відповідно до освітньо-професійної програми, програм навчальних дисциплін, програм практики тощо;

- набуття здобувачами освіти практичного досвіду з урахуванням змісту програми підготовки фахівців;

- суміщення набуття практичного досвіду на підприємствах (організаціях, установах) та навчання у технікумі.

Облік при дуальному навчанні здійснюється відповідно до чинних нормативних актів. Основні документи:

- щоденник практичного навчання, результати підсумкового контролю;

- індивідуальний план студента;

- результати підсумкового контролю.

2.4. Технікум призначає координатора дуального навчання від закладу освіти для забезпечення організації навчання за дуальною формою та ефективної комунікації між всіма зацікавленими сторонами.

2.5. Для організації здобуття освіти за дуальною формою можна залучати суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і які можуть забезпечити практичне навчання на робочих місцях для здобувачів освіти.

2.6. Діяльність суб'єкта господарювання щодо організації практичного навчання здобувача освіти на робочому місці під час здобуття освіти за дуальною формою не потребує ліцензування.

2.7. Здобуття освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до освітніх програм закладу освіти. Особливості організації освітнього процесу за дуальною формою відображаються в індивідуальних планах студентів.

2.8. Оцінювання результатів навчання здобувача освіти здійснює заклад освіти спільно із суб'єктом господарювання.

2.9. Підсумкову атестацію здобувача освіти за дуальною формою освіти здійснюють у формі захисту кваліфікаційної дипломної роботи або у формі

атестаційного іспиту. Тематику кваліфікаційної дипломної роботи або перелік питань для атестаційного іспиту погоджують із суб'єктом господарювання.

2.10. Інформація про здобуття освіти за дуальною формою має бути відображена у документах про освіту (додаток до диплома).

3. Порядок укладення договору

3.1. Договір визначає: мету навчання, строки та режим стажування, права та обов'язки сторін, умови, за яких договір може бути розірваним.

3.2. Укладення договору про дуальне навчання, організація та проведення виробничого навчання (стажування) за професіями, пов'язаними з роботами із шкідливими та важкими умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки, здійснюється відповідно до законодавства з охорони праці та з урахуванням вимог нормативно-правових актів, які регламентують умови праці і навчання за такими спеціальностями.

3.3. Форму та зміст поточної та підсумкової атестації здобувачів освіти за дуальною формою навчання визначає заклад освіти спільно із суб'єктом господарювання відповідно до вимог освітньої програми.

3.4. У разі переведення здобувача освіти на навчання за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування освітньої послуги (бюджет, контракт за власні кошти, контракт за кошти третьої особи).

3.5. Тристоронній договір про дуальне навчання укладається в трьох примірниках, один з яких зберігається у технікумі, другий - на підприємстві (організації, установі), третій - у студента.

3.6. Зміни до договору вносяться за згодою сторін шляхом укладення додаткової угоди, що є невід'ємною частиною договору про дуальне навчання.

3.7. Договір може бути розірваний за ініціативою однієї із сторін або за згодою сторін.

4. Права та обов'язки учасників дуальної форми навчання

4.1. Технікум:

- забезпечує теоретичну підготовку, цілісність освітньої програми навчання та відповідність стандартам освіти та професійним стандартам, несе відповідальність за якість підготовки здобувачів освіти;

- має право самостійно визначати освітні програми, за якими організовується освітній процес за дуальною формою здобуття освіти;

- враховувати пропозиції підприємства (організації, установи) при складанні навчальних планів освітньо-професійних програм та робочих програм вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки;

- відповідає за налагодження співпраці між технікумом та роботодавцями, а також подальшу ефективну комунікацію сторін;

- за визначеними критеріями проводить відбір підприємств (установ, організацій), що надають місця практичної підготовки за дуальною формою здобуття освіти;
- розробляє і затверджує навчальний план відповідної освітньо-професійної програми за участю роботодавців;
- забезпечує узгодження змісту теоретичної та практичної частини підготовки;
- забезпечує супровід навчання здобувача освіти на підприємстві, разом з представником підприємства приймає звітність та оцінює результати;
- приймає відповідні внутрішні документи, призначає координатора навчання за дуальною формою від закладу освіти.

Координатор дуального навчання від технікуму:

- організовує пошук та попередній відбір суб'єктів господарювання, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітніх програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з суб'єктами господарювання щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю із суб'єктами господарювання щодо партнерства в організації здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору здобувачів освіти, що бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад із суб'єктами господарювання;
- організовує обговорення із суб'єктами господарювання змісту відповідних освітніх програм на предмет відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;
- ініціює і контролює створення та узгодження програми навчання на робочих місцях;
- ініціює та контролює створення індивідуальних робочих навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення наставника дуального навчання від закладу освіти для кожного суб'єкта господарювання;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

4.2. Підприємство (організація, установа):

- може ініціювати налагодження співпраці із закладом освіти щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти;
- має відповідати визначеним критеріям до роботодавців, що надають робочі місця для організації навчання за дуальною формою здобуття освіти;
- несе відповідальність за техніку безпеки та охорону праці на виробництві;
- бере участь у розробці освітньо-професійних програм та робочого навчального плану;
- бере участь у відборі здобувачів освіти на навчання за дуальною формою освіти;
- знаходиться в постійному діалозі із представниками технікуму і студентами щодо етапів та результатів навчання;
- бере участь в оцінюванні результатів виробничого навчання згідно з освітньо-професійною програмою;
- надає робоче місце здобувачу освіти на підприємстві, в установі чи організації на умовах трудового договору;
- закріплює за студентом (групою студентів) кваліфікованого фахівця (наставника);
- надає необхідні ресурси та інформаційні матеріали для виконання роботи, створює необхідні соціально-побутові умови і можливості для виконання здобувачем освіти індивідуального графіку стажування;
- створює умови для підвищення професійного рівня працівників, що здійснюють навчання здобувачів освіти на виробництві;
- застосовує форми морального та матеріального стимулювання наставників.

Наставник дуального навчання:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів освіти у відповідності до програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального навчального плану;
- сприяє адаптації здобувача освіти на робочому місці;
- бере участь в оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою спільно з уповноваженими представниками закладу освіти;
- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва дуальною освітою на робочих місцях, в тому числі на базі закладу освіти.

4.3. Здобувач освіти:

- має відповідально ставитися до виконання навчального плану згідно з графіком освітнього процесу та індивідуальним графіком стажування відповідно до цілей та завдань виробничого навчання (стажування);
- дотримується положень корпоративної політики підприємства, зокрема щодо конфіденційності інформації;

- підтримує контакт з особою, відповідальною за реалізацію освітньої програми дуальної форми здобуття освіти, вчасно інформує роботодавця і представника технікуму в разі виникнення проблемних питань;
- має право на безпечні та нешкідливі умови праці та гідне ставлення до себе, і, у випадку порушення цих правил, позиватися до захисту своїх прав згідно з законодавством України;
- повинен своєчасно та якісно виконувати завдання, покладені на нього під час виробничого навчання (стажування), та індивідуальні завдання згідно з навчальним планом.

5. Критерії досягнення результатів для технікуму, здобувачів освіти та підприємств (організацій, установ)

5.1. Для технікуму:

- підвищення якості освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців за рахунок адаптації освітньо-професійних програм до вимог роботодавців;
- підвищення конкурентоспроможності закладу освіти на ринку освітніх послуг;
- підвищення рівня конкурентоспроможності випускників закладів освіти в умовах глобалізації та сприяння підвищенню рівня зайнятості молоді;
- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання;
- доступ до актуальної інформації про сучасний стан розвитку професій;
- запровадження нових підходів в організації підготовки фахівців на основі соціального партнерства з підприємствами (організаціями, установами).

5.2. Для здобувача освіти:

- підвищення конкурентоспроможності в умовах мінливості ринку праці;
- поєднання отриманих теоретичних знань з практичним досвідом роботи на підприємствах (установах, організаціях);
- отримання першого робочого місця ще під час навчання у технікумі;
- успішна адаптація до професійної діяльності;
- отримання певного практичного досвіду для успішного працевлаштування.

5.3. Для підприємства (організації, установи):

- безпосередній вплив на процес підготовки фахівця з необхідними знаннями, вміннями і компетентностями ;
- отримання кваліфікованих кадрів, готових якісно працювати без додаткових витрат на первинне ознайомлення із робочими процесами на підприємстві, в установі чи організації або на перепідготовку;
- відбирання (в процесі навчання) найталановитіших здобувачів освіти для працевлаштування після закінчення навчання.